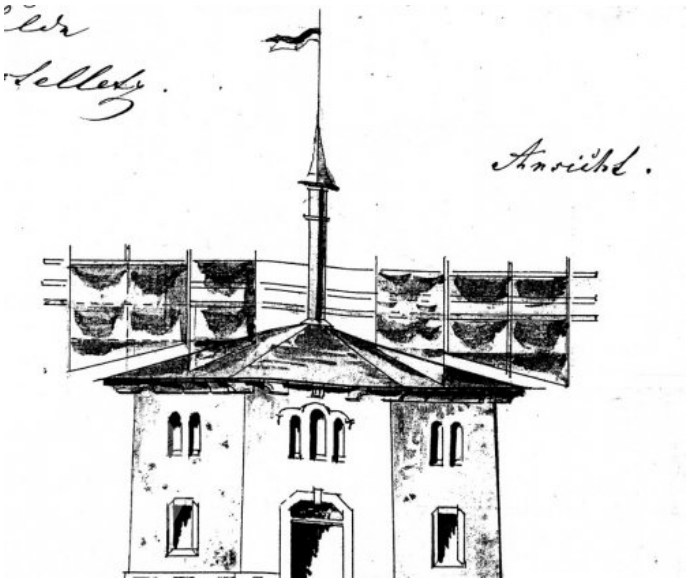
Kostelec nad Černými Lesy | Detail mlýna

Identifikační údaje

Adresa	Kostelec nad Černými Lesy Pražská 376 281 63
Okres	Praha-východ
Katalogové číslo	P 73
Katastrální území	Kostelec nad Černými Lesy
GPS	49° 59' 32.2'' 14° 51' 4.8''
Mapová značka	Holandský / Zaniklý objekt, památník
Poloha vůči obci	600m JZJ od náměstí
Číslo kulturní památky	
Přístupnost	Zaniklý
Rok stavby	1866
Rok zániku	

Stručný popis

Pokorný:
Zděný větrný mlýn počal stavět roku 1865 zednický mistr Karel Kurka v místě, vzdáleném od kostela asi 700m na VJV , při pravé straně silnice z Kostelce n. Černými lesy do Prahy (72). Dnes je tu obytné stavení čp. 376 na stavební parcele č. 437 (s pozemkovou parcelou č. 873) (73). V části do dvora jsou zřetelně patrné obrysy budovy osmibokého větrného mlýna, který však nebyl nikdy v činnosti (74). Karel Kurka pro finanční nesnáze byl nucen prodat stavbu před dokončením a ta byla pak dostavěna jako obytný dům(75). Lokalita má nadmořskou výšku 406m (76).
(72) E. Stoklas, Bývalý větrný mlýn v Kostelci nad Černými lesy, ČL, ročník 26/1936, 70, srov. i K. Hodináře a V. Klíma, Kronika města Kostelce nad Černými lesy, 1912, 22.
(73) Srov. GÚ – ÚAGK, katastrální mapa i.č. 3374, stav 1929, list 7 (Kostelec n.Č. l.). Majitelem domku je K. Skřivánek (GÚ – ČSAV, VM – Č, sdělení MNV v Kostelci n. Č. l. z 10.8. 1970).
(74) GÚ – ČSAV, VM – Č, sdělení pí. R. Marmangeové z 23.3. 1956.
(75) Spisy z roku 1775 svědčí, že černokostelecká vrchnost se zabývala myšlenkou postavit na panství větrný mlýn (Okresní archiv v Českém Brodě, fotokopie v SÚA v Praze).
(76) Státní mapa 1:5000 – odvozená, list Český Brod 5-8, Praha 1953.

Druhý doložený větrný mlýnv Kostelci stával v dnešní Pražské ulici na místě domu čp. 376 na stavební parcele k.č. 437. Postavil ho v roce 1866 místní zednický mistr Karel Kůrka v místě vzdáleném asi 600 metrů od vlastního města, nebo\ v polovině 19. století kromě větrného mlýna nestála v dnešní Pražské a Ruské ulici ještě ani jedna stavba. Pro tento účel koupil za 155 zlatých kus pole o výměře 333 sáhů čtverečních od manželů Niklových a následně zde pro sebe a svou ženu Karolínu postavil v českých zemích zcela unikátní (!) osmiboký větrný mlýn. V čem byl tak unikátní? Bylo to z důvodu, že měl konstrukci s větrným kolem umístěným horizontálně nad vlastní budovou. V části do dvora jsou dodnes zřetelně patrny obrysy budovy osmibokého větrného mlýna a uvnitř domu jsou dochovány i zbytky původního zdiva.
Podnik ovšem nevynášel tolik, kolik bylo pro jeho udržení potřeba, Kůrkovi se postupně značně zadlužili a nakonec jim byla pro velké dluhy nemovitost 13. července 1873 zabavena a po veřejné dražbě prodána místní občanské záložně jakožto největšímu věřiteli za 635 zlatých. Ve druhé polovině 19. století totiž prodělávaly větrné mlýny zásadní krizi - moderní turbínové mlýny, v té době zakládané, je hravě vytlačovaly a odsuzovaly k živoření. Po roce 1878 pak byla na jeho místě zřízena továrna na hliněné zboží a místo značně přestavěno.

(Kostelecký zpravodaj 11/2010)

Historie

Architektura

Stav nemovitosti	Neexistuje
Typ	Holandský
Dominantní stavební konstrukce	Zděná - cihlová
Historické prvky	
Parametry	

Technologie

Technologické vybavení
Popis technologického vybavení
Technologické vybavení
Stopy po neexistující mlýnské technologii
Doplňkový provoz
Doplňkový provoz - popis
Historické prvky
Parametry

Literatura a prameny

Zajímavosti

Ostatní

Photogallery

Plány - stavební a konstrukční

Historické fotografie a pohlednice

